

Länsstyrelsen
Västerbottens län

BESLUT
Datum
2009-11-25

Ärendebeteckning
511-6913-2009
Arkivbeteckning
2402123

1(7)

Enligt sändlista

Beslut om naturreservat för Vammasjön i Åsele kommun

(3 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) att det område som redovisas på bifogad karta, bilaga 1, ska vara naturreservat.

Beslutet innebär att länsstyrelsens tidigare beslut 1997-01-27 om naturreservat för Vammasjön (dnr. 231-10507-10514/96, 231-10524/96) samt skötselplanen för Vammasjöns naturreservat (dnr. 512-13228-2005) som upprättades och godkändes 2006, upphör att gälla i och med att detta beslut gällande ett område som inkluderar både det gamla reservatet och den angränsande delen som identifierats genom det s.k. SNUS-uppdraget (se ärendets beredning) vinner laga kraft.

Länsstyrelsen anser att det finns stöd för att upphäva det tidigare beslutet enligt 7 kap 7 § miljöbalken (1998:808). Den revidering av befintliga föreskrifter som det nya beslutet innebär är att betrakta som mindre ändringar vilket kan jämföras med en dispens och i sådana fall krävs endast särskilda skäl. Det nya beslutet innebär en förstärkning av reservatets skydd i jämförelse med det tidigare beslutet med två punkter i A föreskrifterna, punkt 5: förbud mot att plantera in för trakten främmande djur- eller växtarter och punkt 8: förbud mot att släppa ut eller sprida gifter, vådliga ämnen, bekämpningsmedel, kalk eller växtnäringsmedel. Vidare blir det enligt punkt 6 i A-föreskrifterna tillåtet att köra skoter på snötäckt och väl tjälad mark. Med hänsyn till reservatets tillgänglighet och skötsel är det tydligare och mera praktiskt med samma föreskrifter för hela det skyddade området.

Vammasjöns naturreservat omfattar därmed ett 45 ha större område än det som skyddats genom tidigare reservatsbeslut. Totalt omfattar reservatet nu 139 ha. I och med nybildandet av reservatet revideras syftet och föreskrifterna.

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan, bilaga 2.

Administrativa uppgifter

Namn	Vammasjön
Nummer	2402123
Reg-DOS id	2001657
Natura 2000	SE0810092, 94 ha av totalt 139 ha (bilaga 3)
Kommun	Åsele
Län	AC
Lägesbeskrivning	Ca 30 km Ö Åsele, ekokarta 21I4a och 21I4b Mittkoordinat (RT90 2,5 gon V): 1604740, 7123680
Naturgeografisk region	32 c, norra Norrlands barrskogsområden och bergkullslätter
Värdetrakt	17. Ormsjökullen - Rötjärnberget, barrbland
Bränningstrakt	-
Gräns	Se beslutscharta
Markägare	Sveaskog
Fastighet	Del av Högåsen 3:1
Förvaltare	Länsstyrelsen i Västerbottens län
Totalareal	139 ha
Skyddad areal produktiv skog	119 ha

Syftet med reservatet

Syftet med Vammasjöns naturreservat är att bevara värdefulla miljöer och strukturer som kännetecknar boreala ur- och naturskogsartade gran- och barrblandskogar. Genom bevarandet säkerställs livsmiljöer för de organismer som är beroende av dessa ekosystem. En stor andel av de arter som noterats inom reservatet är knutna till sena successioner med intern dynamik. Syftet uppnås genom att området lämnas till fri utveckling och naturliga processer tillåts fortgå ostört. Naturskogsstrukturer som skiktning, gamla grova träd och död ved ska förekomma i gynnsam omfattning. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela reservatet och besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska naturmiljöer och arter. Utöver friluftsliv, ska reservatet även kunna nyttjas för naturstudier, undervisning samt forskning.

Motiv för beslutet

Vammasjöns naturreservat består av ett gammalt domänreservat samt ett angränsande område i väster. Reservatets skogar består nästan uteslutande av urskogsliknande gran- och barrblandskogar med inslag av höga, grova aspar och allmänt till rikligt av både stående och liggande död ved. Flera sällsynta och rödlistade arter har hittats inom området, exempelvis doftticka, rosenticka, lunglav och skalbaggen nordlig rödrock.

Områden med naturskog blir allt mer sällsynta i länet och att bevara dessa kvarvarande fragment av det ursprungliga skogslandskapet är avgörande för att bevara dess ursprungliga flora och fauna. Inom den naturgeografiska region (32 c) där Vammasjön är beläget utgör arealen skyddad naturskog

endast 0,8 % av den totala skogsmarksarealen. Vammassjön ligger dessutom i en trakt med flera andra värdefulla grannaturskogar vilket ytterligare förstärker områdets bevarandevärde. Området har vidare stor betydelse för flera sällsynta och hotade arter som är beroende av gamla naturskogar.

Länsstyrelsen bedömer att området är prioriterat enligt de nationella och regionala strategierna för skydd av skog. I och med detta beslut om naturreservat så skyddas ytterligare 43 hektar produktiv skogsmark med höga naturvärden, utöver de 76 hektar som redan var skyddade i det gamla reservatet. Skyddet av detta område bidrar därigenom till att nå miljömålet Levande skogar.

I och med upphävandet av det gamla reservatet och bildandet av det nya förändras föreskrifterna för allmänheten enligt följande: Det blir tillåtet att köra skoter på snötäckt, väl tjälad mark, att medföra okopplad hund eller annat husdjur samt att tälta i området, så länge övriga gällande lagar och förordningar följs. Det blir även tillåtet att elda under begränsade förhållanden. Anledningen till denna lättnad av föreskrifterna jämfört med det tidigare reservatets föreskrifter är att länsstyrelsen anser att dessa aktiviteter, så länge övriga lagar följs, inte hotar områdets naturvärden. Att tillåta dessa aktiviteter bedöms istället följa syftet och stärka områdets värde för friluftsliv.

Vammassjön är viktigt för bevarande av den biologiska mångfalden. Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk och andra arbetsföretag eller anläggningar ej går att förena med ett bevarande av områdets värden. Därför är detta, enligt länsstyrelsens uppfattning, ett område som i enlighet med miljöbalkens 1 kap 1 § bör skyddas i form av naturreservat enligt 7 kap 4 §.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna för bevarandet av den biologiska mångfalden och för allmänheten är stora och överväger de negativa effekterna som orsakas av inskränkningarna i markanvändning. Vid avvägning enligt 7 kap 25 § har länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Ärendets beredning

Naturvårdsverket fick 2002 i uppdrag av regeringen att genomföra en naturvärdesbedömning av all statlig skogsmark, det s.k. SNUS-uppdraget. Syftet var att värdera den befintliga kunskapen och att bedöma vilka områden som behövde ges ett formellt skydd som naturreservat. Ett mycket omfattande inventeringsarbete genomfördes av länsstyrelsen i Västerbotten under 2003 och 2004. Resultatet redovisades i rapporterna Skyddsvärda statliga skogar, med rapportnummer 5343 (2004) och 5474 (2005) utgivna av Naturvårdsverket. Eftersom arealen skyddsvärd skog vida översteg det regionala miljömålet enades myndigheterna tillsammans med Sveaskog om att göra en prioritering av de identifierade områdena. Ett fördjupat samråd hölls mellan Naturvårdsverket, länsstyrelserna i Norr- och Västerbotten

samt Sveaskog. Samrådet kallades ”kategorisering av områden på Sveaskogs markinnehav” och innebar att de aktuella områdena fördes till olika kategorier; formellt skydd som naturreservat, skyddat av Sveaskog eller brukat med olika nivå av naturhänsyn.

Resultatet av den kategoriseringen redovisades för Västerbottens del i rapport 5497 (2005), utgiven av Naturvårdsverket.

Under 2008 träffades en överenskommelse mellan Sveaskog och Naturvårdsverket med syfte att ge särskilt värdefulla naturskogsområden ett långsiktigt skydd. Syftet var också att bidra till genomförandet av miljökvalitetsmålet *Levande skogar* och att underlätta och rationalisera myndigheternas arbete med att ge de utpekade områdena ett långsiktigt lagfäst skydd som naturreservat. Överenskommelsen innebär för Västerbottens del att de 44 områden som kategoriserats som naturreservat och ännu inte förvärvats av Naturvårdsverket, kan inrättas som naturreservat utan krav på ekonomisk ersättning från Sveaskogs sida. I normalfallet kvarstår Sveaskog som markägare.

Den del av Vammasjöns naturreservat som ligger utanför det gamla domänreservatet klassades som naturreservat i den ovan nämnda kategoriseringsrapporten och omfattas dessutom av överenskommelsen om långsiktigt skydd av särskilt värdefulla naturskogsområden.

Reservatsförslaget har sänts på remiss till berörda sakägare och myndigheter. Yttranden har inkommit från Naturvårdsverket, SGU, Sveaskog och Skogsstyrelsen. Ingen av dessa hade någon erinran mot beslutet, men SGU gav förslag på mer utförlig beskrivning av jordarter och berggrund i området. Åsele kommun inkom efter remisstidens utgång med svaret att de avstyrker bildandet av reservatet med motiveringen att kommunen redan har stora arealer skyddade som reservat. Kommunen befarar därför generellt att bildande av ytterligare reservat kan begränsa näringslivsutvecklingen inom områdena vindkraft, gruvnäring, skogsbruk, transportsektorn och även för friluftsliv och turistnäring. Vammasjön berör dock inget område som pekats ut som intressant för vindkraft, varken i riks- eller kommunvisa planer. Enligt SGUs remissvar finns heller inga undersökningstillstånd eller prospekteringsintressen i området. Skälig hänsyn har tagits till remissinstansernas synpunkter i beslutet.

Reservatsföreskrifter

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser ska gälla.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för de åtgärder som behövs för att nå syftet med reservatet enligt B-föreskrifterna och som anges i den till detta beslut hörande skötselplanen. Virke och avverkningsrester, som genereras vid eventuella skötselåtgärder och som av naturvårdsskäl inte bör lämnas i reservatet, får tillvaratas av markägaren.

A. Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet (7 kap 5 § miljöbalken)

Det är förbjudet att

1. uppföra byggnad eller annan anläggning, tex. vindkraftverk, torn, bro, spång, mast, antenn, luft- eller markledning,
2. anlägga parkeringsplats, väg, led eller stig,
3. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar marktopografi, yt- eller dräneringsförhållanden som att gräva, plöja, spränga, borra, schakta, dika, dikesrensa, dämma, dränera, utfylla, tippa, dumpa eller anordna upplag, undantag medges för befintliga skogsbilvägar som genomkorsar reservatet,
4. bortforsla, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, upparbeta vindfällan, ta frö eller vidta någon skogsbruks- eller skogsvårdsåtgärd,
5. plantera in för trakten främmande djur- eller växtart,
6. framföra motordrivet fordon, med undantag för på befintliga skogsbilvägar, för uttransport av fälld älg, björn och i förekommande fall kronhjort vid jakt samt för snöskoterkörning på snötäckt, väl tjälad mark,
7. utan länsstyrelsens tillåtelse upplåta mark för orientering eller annan idrottstävling,
8. släppa ut eller sprida gifter, vådliga ämnen, bekämpningsmedel, kalk eller växtnäringsmedel,

B. Föreskrifter om förpliktelse för fastighetsägare och/eller annan sakägare att tåla visst intrång (7 kap 6 § miljöbalken)

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet:

1. utmärkning av reservatet,
2. uppsättning av informationstavlor,
3. undersökningar och övervakning av mark, vegetation och djurliv.

C. Föreskrifter om rätten att färdas och vistas i, samt om ordningen i övrigt, inom reservatet (7 kap 30 § miljöbalken)

Det är förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon, med undantag för på befintliga skogsbilvägar samt för snöskoterkörning på snötäckt, väl tjälad mark,
2. störa djurlivet, t ex genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig närmare rovfågelbo, lya eller gryt än 100 m,
3. göra åverkan på mark- eller växtlighet, döda, stående och liggande träd inräknade,
4. plocka eller insamla växter eller växtdelar, lavar, mossor och svampar med undantag för bär och matsvamp,
5. fänga eller insamla insekter och andra djur,
6. uppsätta tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift och därmed jämförbar anordning,
7. elda, med undantag av mindre brasor (max 0,5 m²) med egen medhavd ved.

Föreskrifterna under C gäller även fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet när de inte nyttjar sin rätt att bruka fastigheten.

Upplysningar

Länsstyrelsen vill erinra om att utöver reservatsföreskrifterna gäller även andra lagar, förordningar, och föreskrifter för området.

Enligt 29 kap 8 och 9 §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap 5 och 30 §§ miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid med meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl.

Efter bildandet av naturreservatet omfattas området inte av bestämmelserna i skogsvårdslagen.

Chris Heister

Åsa Granberg

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar

Sändlista, remiss och beslutskopior

Kommunstyrelsens arbetsutskott, Åsele Kommun, Box 200, 910 60 Åsele
Lantmäterimyndigheten i AC-län, Box 3044, 903 02 Umeå
SGU, Uppsala, Box 670, 751 28 Uppsala
Skogsstyrelsen, Storgatan 14, 910 60 Åsele
Vilhelmina Norra Sameby, Lappudden, 910 94 Dikanäs
Naturskyddsföreningen i Västerbotten, c/o Torgny Forsgren,
Linnévägen 10A, 1 tr, 921 34 Lycksele
Sveaskog, Helena Dehlin, Mikaelsvägen 3, 922 31 Vindeln
Naturvårdsverket, att. Thomas Pettersson, 106 48 Stockholm
Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Stockholm

Sändlista, enbart beslutskopior

Naturvårdsregistret
Sveaskog Naturupplevelser AB, Anders Harr, Nygatan 19, 933 31
Arvidsjaur